

Competentieprofiel van de Coördinator Vrijwilligerswerk

De kern van het vak

Het vrijwilligerswerk in Nederland is meer dan ooit in beweging. Nog altijd zijn veel mensen vrijwillig actief, maar steeds vaker kiezen ze voor eigen manieren om hun vrijwillige energie in actie om te zetten. Tegelijk nemen het belang van en de vraag naar vrijwillige inzet toe. De coördinator vrijwilligerswerk heeft een sleutelrol in het organiseren van passende vormen van vrijwilligerswerk en in het begeleiden van vrijwilligers in al hun variëteit.

De coördinator vrijwilligerswerk¹

- is in staat om in te spelen op en mee te bewegen met de manieren waarop mensen vrijwillig actief willen worden en blijven;
- heeft aandacht voor betrokkenheid, drijfveren, talenten en mogelijkheden en de veranderingen daarin;
- begrijpt hoe vrijwilligerswerk in elkaar zit en zich ontwikkelt;
- kan de waarde en het belang van vrijwilligerswerk en van het vak duidelijk maken;
- kan door samenwerking en innovatieve arrangementen met de grote variatie aan vrijwillige energie omgaan;
- zorgt ervoor dat vrijwilligers en de initiatieven en organisaties waarvoor zij zich inzetten floreren.

Ecologische en Mensgerichte Grondhouding

De coördinator werkt vanuit een ecologische en mensgerichte grondhouding. Dit betekent: uitgaan van een hernieuwbare bron van vrijwillige energie die altijd aanwezig is in de samenleving, en die energie zorgvuldig en duurzaam inzetten. Vrijwillige energie kan omgezet worden in vrijwillige activiteit door goed aan te sluiten op en mee te bewegen met de motivaties en mogelijkheden van (potentiële) vrijwilligers. Niet de organisatie, maar de mens die vrijwillig actief wil worden en blijven staat centraal. In dit ecosysteem van vrijwillige energie zal een vrijwilliger die een positieve ervaring heeft bij één organisatie of initiatief, eerder bereid zijn opnieuw vrijwillige energie te besteden. Daarom is gezamenlijk beheer van die pool van vrijwillige energie cruciaal. De opgave voor de coördinator vrijwilligerswerk is om dit gedachtegoed door te vertalen naar beleid en uitvoering van de organisatie of het initiatief, en in de samenwerking met opdrachtgevers, financiers en partners. Zo draagt een coördinator bij aan een gezonde balans tussen wat organisaties en initiatieven nodig hebben en wat vrijwilligers te bieden hebben.

Drie taakgebieden

Coördinatoren zijn actief in drie samenhangende taakgebieden:

Vrijwilligers begeleiden

De coördinator creëren bewustwording bij potentiële vrijwilligers, helpt hen bij de overweging om vrijwillig actief te worden en blijven, matcht vrijwilligers aan mogelijkheden om actief te worden, begeleidt hen tijdens de uitvoering ervan, zet in op duurzaam behoud van de vrijwillige energie, en helpt vrijwilligers bij de volgende stap in hun vrijwilligersreis.

¹ Met 'coördinator vrijwilligerswerk' wordt iedereen bedoeld die, betaald of onbetaald, als functie, taak of rol, in een organisatie, een initiatief of in de buurt, met vrijwilligers of actieve inwoners werkt en/of het vrijwilligerswerk organiseert.

Vrijwilligerswerk organiseren

De coördinator ontwikkelt innovatieve en ondernemende strategieën en beleid, inclusief financiële en organisatorische randvoorwaarden ten aanzien van het werken met vrijwilligers, zij werken intern en extern samen om tot effectieve arrangementen te komen, ze creëren draagvlak in hun werkomgeving ten aanzien van het vrijwilligerswerk en ze bevorderen de deskundigheid van iedereen die met vrijwilligers werkt.

Vakontwikkeling, eigen ontwikkeling en positionering

De coördinator schoolt zich bij en na op het terrein van begeleiden van vrijwilligers en organiseren van vrijwilligerswerk, en draagt bij aan vakontwikkeling, de coördinator positioneert en profileert zowel het vrijwilligerswerk als hun vak binnen en buiten de organisatie, en handelt ethisch en reflexief.

Vijf competentiegebieden

Om dit pakket aan taken te kunnen uitvoeren, heeft de coördinator vrijwilligerswerk competenties in huis op vijf terreinen:

Ecologische en mensgerichte grondhouding

- o Is gericht op zichtbaar maken van de waarde en het belang van vrijwilligerswerk;
- o Kan de persoonlijke relatie centraal stellen en gelijkwaardigheid nastreven zodat veiligheid en vertrouwen ontstaan;
- o Kan aansluiten bij en ruimte bieden aan vrijwilligers en actieve inwoners;
- o Ziet mogelijkheden in mensen en weet hoe te handelen gericht op groei en ontwikkeling.

Sociaal-agogische competenties

- o Voorziet in de informatiebehoefte van vrijwilligers, actieve inwoners, collega's en partners;
- o Kan vrijwilligers en actieve inwoners waarderend, krachtgericht en op maat begeleiden;
- o Kan vrijwilligers en actieve inwoners ondersteunen bij ervaren knelpunten en dilemma's;
- o Heeft oog voor en kan omgaan met groepsprocessen, groepsdynamieken en conflicten;
- o Kan zorgen voor een inclusief werkklimaat en werkomgeving met de bijbehorende randvoorwaarden.

Competenties ten aanzien van Coördinatie en leiderschap

- o Kan vrijwilligersbeleid ontwerpen, toepassen, evalueren en resultaten en impact inzichtelijk maken;
- o Is in staat om zakelijk te handelen, financieel beheer te voeren en ondernemerschap en innovatief vermogen te tonen met betrekking tot vrijwilligersbeleid;
- o Is in staat risico's in te schatten en af te wegen, win-win situaties te creëren en te onderhandelen;
- o Weet maatwerk en flexibiliteit te combineren met resultaatgericht handelen en prioriteren;
- o Kan positief omgaan met en creatief reageren op tegenslagen ten aanzien van het vrijwilligerswerk en de eigen rol en positie;
- o Weet hoe zich in te zetten om de gezondheid, veiligheid en welzijn van vrijwilligers en actieve inwoners te beschermen;
- o Toont overtuigingskracht en kan het klimaat en de cultuur beïnvloeden ten aanzien van vrijwilligerswerk in de eigen organisatie/initiatief positief.

Competenties ten aanzien van Samenwerken

- o Weet hoe vertrouwen op te bouwen met samenwerkingspartners en toe te werken naar gemeenschappelijke langere termijn doelen en strategisch partnerschap;
- o Is in staat om wederzijdse afstemming en samenwerking in het vrijwilligerswerk te stimuleren en weet hoe doelen en verantwoordelijkheden samen helder te krijgen;
- o Heeft oog voor samenwerking tussen vrijwilligers en beroepskrachten en beïnvloedt deze positief;
- o Kan open en transparant communiceren om de samenwerking vorm te geven en te verbeteren;
- o Herkent en erkent belangen, ziet tijdig spanningen en conflicten en kan deze positief ombuigen;
- o Kan de privacy bewaken en toezien op informatieveiligheid;

Competenties ten aanzien van Vakontwikkeling, eigen ontwikkeling en positionering

- o Toont het verlangen om blijvend te leren en kan verantwoordelijkheid nemen voor eigen leerbehoefte ten aanzien van de inhoud, vorm en context van het werk;
- o Kan reflecteren op eigen ervaringen met betrekking tot het coördineren van vrijwilligers en de coördinatie van vrijwilligerswerk en leert hiervan;
- o Kan de leerbehoeften van mensen met betrekking tot vrijwilligerswerk zien en kan hiernaar handelen;
- o Kan ethische kwesties identificeren en weet hoe deze bespreekbaar te maken ;
- o Kan wettelijke vereisten en de beroepscode toepassen en zich verhouden tot organisatorisch beleid en regelgeving;
- o Is goed op de hoogte van het vrijwilligerswerk als vakgebied, volgt de belangrijkste spelers en ontwikkelingen en is in staat een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied;
- o Kent de branche of het domein waarin het vrijwilligerswerk is gepositioneerd en kan zich aanpassen qua taal, cultuur en werkwijze behorende bij deze branche;
- o Weet hoe zichzelf, het vak en het vrijwilligerswerk/het initiatief te profileren en positioneren in de organisatie en in samenwerkingsverbanden; heeft oog voor de eigen vitaliteit.

Het profiel gebruiken

Het competentieprofiel helpt coördinatoren, leidinggevendenden, beleidsmakers en opleiders om:

- Inzicht te krijgen in de rol en verantwoordelijkheden van de coördinator vrijwilligerswerk;
- Functieprofielen en ontwikkelgesprekken beter vorm te geven;
- Een gemeenschappelijke taal te hebben voor opleidingen en professionalisering;
- Beleid te ontwikkelen dat recht doet aan de waarde van vrijwilligers en coördinatoren.
- Het profiel biedt een fundament om samen verder te bouwen aan het vak en aan sterk vrijwilligerswerk in Nederland.